

ܣܘܪܝܝܬܐ ܘܘܪܝܝܬܐ ܘܘܪܝܝܬܐ ܘܘܪܝܝܬܐ ܘܘܪܝܝܬܐ
Syrisch Orthodox Jongerenplatform

Symboliek en tradities binnen de Syrisch-orthodoxe kerk
Deel 1: De kerk en de eucharistie

Door:
Het Syrisch Orthodox Jongerenplatform

Titel: Symboliek en tradities binnen de Syrisch-orthodoxe kerk, deel 1: De kerk en de eucharistie
Auteur: Het Syrisch Orthodox Jongerenplatform
Datum: Zondag 10 oktober 2010

Inhoud

Inleiding	5
De eerste eucharistie.....	6
De discipelen zetten het werk voort.....	7
De eerste kerk	8
Indeling van de Syrisch-orthodoxe Kerk	9
De kerk.....	10
Aantekeningen	11
Gebruikte literatuur	12
Contact informatie.....	12

Inleiding

Voor je ligt het verslag van de activiteit welke georganiseerd is door het Syrisch Orthodox Jongerenplatform (SOJP) op 10.10.2010.

In dit verslag hopen wij je duidelijk te maken wat er tijdens deze activiteit gezegd is door Kashisho Barsaumo Dogan. Wij vinden het van belang dat je dit meekrijgt. Ook kan het zijn dat je misschien een gedeelte van de activiteit hebt gemist, iets niet goed hebt meegekregen, helaas niet aanwezig kon zijn of misschien wil je alles wat er tijdens de activiteit verteld is teruglezen. Vandaar ook dit verslag.

Wij hebben zoveel mogelijk Bijbelse citaten gebruikt om het verhaal van Kashisho Barsaumo Dogan te ondersteunen. Wij vinden het dan ook van groot belang dat jongeren de Bijbel openen, aanraken, lezen, bestuderen, onderzoeken, induiken, bespreken, van binnen uit bekijken of juist van bovenaf. Kortom, we moeten wat met de Bijbel doen en niet op een stoffige plank in de hoek van de boekenkast laten liggen. Want de Bijbel is een schat welke waardevoller is dan al het andere.

We zijn nu meer dan 2000 jaar verder sinds de geboorte van onze lieve Heer Jezus Christus en de kerkvaders lazen en onderzochten de Bijbel ook en vele vragen die wij hebben, hadden de kerkvaders ook. Vele van die vragen hebben zij al voor ons beantwoord. In de werken van de kerkvaders zijn er dus vele antwoorden te vinden over allerlei thema's en vragen die wij hebben. Dus wij kunnen veel van hen leren.

De activiteit van 10.10.2010 was een eerste stap richting de toekomst. In deze activiteit hebben we de volgende (basis)vragen behandeld:

- U qurobo kamoyo man simle?
- A shliege min simme?
- Eyna wa ie 'ito kameyto?
- Ie 'ito minjo?
- A tlotho qesmat die 'ito minne?

Wij wensen jullie veel plezier met het lezen van dit verslag en in de toekomst zullen wij, met de kracht van God, meerdere activiteiten organiseren over de symboliek en tradities binnen de Syrisch-orthodoxe Kerk.

Het Syrisch Orthodox Jongerenplatform

De eerste eucharistie

De eerste eucharistie¹ was gehouden door Jezus Christus Hemzelf. Dit gebeurde tijdens het laatste avondmaal². Jezus Christus is de hoogste priester van allen en wordt in het Syrisch ook “Kumro³ rabo da kumre” genoemd.

Jezus Christus wilde voor de laatste keer het paasmaal vieren voordat Hij gekruisigd zou worden. Hij zond zijn discipelen uit om het paasmaal voor te bereiden:

[18] Hij zei: ‘Ga naar de stad, naar die en die, en zeg hem: “De meester laat weten: Mijn tijd is nabij. Bij u wil ik met mijn leerlingen het paasmaal houden.”’ [19] De leerlingen deden wat Jezus hun opgedragen had, en ze maakten het paasmaal klaar. - **Mattheüs 26:18-19**

Jezus gaf het laatste avondmaal als een testament (*diyatiqi*) voor zijn discipelen:

[25] Na de maaltijd zei Hij zo ook van de beker: ‘Deze beker is het nieuwe verbond door mijn bloed. Blijf dit doen om Mij te gedenken, telkens wanneer jullie eruit drinken.’ [26] Telkens als u dus dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer totdat Hij komt. [27] Wie dan op onwaardige wijze het brood eet of uit de beker van de Heer drinkt, bezondigt zich aan het lichaam en het bloed van de Heer. - **1 Korinthiërs 11:25-27**

[26] Tijdens de maaltijd nam Jezus een brood, sprak de zegenbede uit, brak het, gaf het aan zijn leerlingen en zei: ‘Neem en eet, dit is mijn lichaam.’ [27] Ook nam Hij een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun die met de woorden: ‘Drink er allen uit, [28] want dit is mijn bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden. – **Mattheüs 26:26-28**

Onze lieve Heer gaf duidelijke instructies aan zijn discipelen om na zijn kruisiging het brood te breken, te eten en uit de beker te drinken. Het brood als symbool (*rozo*) voor Zijn lichaam (*fağro*) en het wijn als symbool voor Zijn bloed. Dit ter nagedachtenis aan Hem. In 1 Korinthiërs 11:27 staat dat wij op een waardige wijze het brood moeten eten, en in een waardige wijze uit de beker van de Heer moeten drinken. Daarom is het belangrijk om nederig te zijn; “Heer, ik ben niet waard dat U onder mijn dak komt, maar spreek een woord en ik zal beter worden.”⁴ Wij moeten altijd om vergeffenis en genezing vragen als we de kerk binnentreden. Eigenlijk op elk moment van de dag.

Wist je dat?

Boven het altaar in de Mor Ephrem kerk staat een Syrische tekst en de vertaling daarvan is:

Maar wie mijn vlees en bloed eet en drinkt, die bezit eeuwig leven: op de laatste dag laat ik hem opstaan. - **Johannes 6:54**

De discipelen zetten het werk voort

Jezus Christus beloofde de apostelen een helper te sturen. Een helper die de apostelen zou versterken in moeilijke tijden⁵, die hen tegemoet zou komen. Deze helper is de heilige Geest.

[26] *De Helper die de Vader jullie in mijn naam zal zenden, zijn heilige Geest, zal jullie verder in alles onderrichten: Hij zal jullie alles laten begrijpen wat Ik jullie gezegd heb.* - **Johannes 14:26**

De dag dat deze helper zou komen is Pinksteren (Pentekoste/Fantikusti). Pentekoste staat voor “de vijftigste dag” en het is dus ook vijftig dagen na Pasen dat wij Pinksteren vieren.

Op de maandag na Pinksteren hebben de apostelen het heilige myron gezegend. Myron is een olie dat bij o.a. het doopsel wordt gebruikt.

[20] *Ook u bent gezalft⁷ door de Heilige, u allen weet dat.* - **1 Johannes 2:20**

De dinsdag na pinksteren is de *tablitho (tafel)* gezegend. De tablitho is de plank waarop de pateen en miskel⁸ berusten. De tablitho is het heilige altaar en zonder de tablitho kan de heilige eucharistie niet gevierd worden. Als er om wat voor reden dan geen talbitho is, dan is het alleen mogelijk om de heilige eucharistie te vieren met de Bijbel. De pateen en miskelk worden dan op twee bladzijdes van de Bijbel geplaatst. Op deze manier dient de Bijbel als de tablitho of het heilige altaar.

Een tablitho kan enkel en alleen door een bisschop, mafiryen of patriarch gezegend worden. Een monnik, priester of khoeroyo kan dit niet.

De eerste kerk

Jacobus de broeder des Heren⁹ was de eerste bisschop. Hij was de bisschop van de eerste christelijke gemeente in Jeruzalem. Jezus Christus heeft hem de *qurobo* overgedragen. Uit deze overlevering heeft Jacobus de broeder des Heren een anaphora (Liturgie¹⁰) geschreven die tot op de dag van vandaag gebruikt wordt in onze kerk.

Er zijn meerdere anaphora's (liturgieën) geschreven door verschillende heiligen. Toch is een *kobno* (priester) verplicht om bij de eerste viering van de heilige eucharistie (*qurobo*) in een nieuwe kerk, de anaphora van Jacobus de broeder des Heren te gebruiken. Ook wanneer de priester zelf nieuw is, moet hij de liturgie van Jacobus de broeder des Heren gebruiken.

Wat betekent "broeder des Heren"?

De orthodoxe en katholieke leer zegt dat Jacobus niet de zoon van de heilige Maagd Maria kan zijn, omdat Jezus haar enig kind is. In sommige tradities wordt aangenomen dat Jacobus een zoon van Jozef is uit een eerdere huwelijk. Jacobus zou ook een neef van Jezus kunnen zijn. Anderen geloven dat Jacobus de zoon van Alfëus is (Handelingen 1:13). Wat vast staat is dat Jacobus niet de zoon is van de heilige Maagd Maria. Dit weten wij o.a. door omdat Jezus aan zijn moeder zegt:

[26] Jezus zag zijn moeder, en bij haar de leerling van wie Hij hield. Toen zei Hij tegen zijn moeder: 'Vrouw, daar is nu je zoon.' [27] Vervolgens zei Hij tegen de leerling: 'Daar is je moeder.' Toen, van dat uur af, nam de leerling haar bij zich in huis op.

Was Jacobus de zoon van de heilige Maagd Maria dan had Jezus dit niet hoeven te zeggen. Dan hadden Jacobus en zijn broeders voor de heilige Maagd Maria gezorgd. Ook was Jacobus veel ouder dan Jezus.

Johannes de apostel heeft op de woensdag na Pinksteren de *qurobo* Alohoyo gehouden. Hij heeft toen ook Maria de moeder van God gedoopt*. Johannes heeft daarna het *fag̃ro* toegediend aan haar, hij heeft dit gedaan omdat hij de meest pure apostel van alle was. Dit alles, ontvangst van de heilige Geest, het zegenen van de Myron, tablitho en de eerste *qurobo* Alohoyo door Johannes, gebeurde in het cenakel⁶.

*= Dit is de mening van één van onze kerkvaders, namelijk Mor Ivanis Doroyo. Dit is dus geen dogma binnen de Syrisch-orthodoxe Kerk. De andere kerkvaders schrijven hier niets over. Het sacrament van het doopsel moet in dit geval gezien worden als het toetreden tot het christendom en exculpatie van de oerzonde. Je ontvangt dan de heilige Geest en je wordt gereinigd van je oerzonde. De heilige Geest was toen, met Pinksteren dus, al een keer over Maria heen gekomen. Dit kunnen we lezen in Lukas 1:35. Maria hoefde dus niet gedoopt te worden aangezien zij al gekozen was door God en gereinigd is door de heilige Geest.

Indeling van de Syrisch-orthodoxe Kerk

Mor Ivanis Doroyo¹¹ vergelijkt de kerk met de rangen van de engelen. Hij deelt de kerk in drie delen omdat de mens in drievoud heeft gezondigd en in drievoud is gered. De mens heeft gezondigd in zijn gedachtes, met zijn ziel en lichaam. En de gedachtes, ziel en lichaam van de mens zijn ook gered door onze lieve Heer. Omdat de kerk voor de mens is en de mens in drievoud is gered, is het voor de handliggend dat de kerk ook uit drie delen moet bestaan.

De drie delen van de kerk en rangen van de engelen zijn als volgt:

- Het *madebho* ook wel “het heilige der heiligen” genoemd : hier staan de Seraphijnen, Cherubijnen en Tronen.
- De *gestromo*: hier staan de Vorstendommen, Machten en Krachten.
- De *hayklo*: hier staan de Heerschappijen, Aartsengelen en Engelen.

Een andere analogie hierover is:

- Het *madebho* is het hoofd en Jezus Christus is het hoofd van onze kerk.
- De *gestromo* dit zijn de schouders van Jezus Christus (de twee *gude*, één linker en één rechter schouder)
- De *hayklo* dit is alles wat onder de schouders van Jezus Christus bevindt.

Het *madebho* is de plek waar de *shamoshe* en *kobno* staan.

De *gestromo* is de plek waar de *shameshyothe* staan en hier staan ook de *shamoshe* voordat ze het *madebho* opgaan.

De *hayklo* is de plek waar de gemeente zit of staat.

De kerk

[26] Tijdens de maaltijd nam Jezus een brood, sprak de zegenbede uit, brak het, gaf het aan zijn leerlingen en zei: 'Neem en eet, dit is mijn lichaam.' [27] Ook nam Hij een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun die met de woorden: 'Drink er allen uit, [28] want dit is mijn bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden. – **Mattheüs 26:26-28**

'Neem en eet, dit is mijn lichaam'. Omdat Jezus Christus na Zijn hemelvaart niet meer fysiek (in Zijn lichaam) onder de apostelen zou leven, heeft Hij hen geleerd hoe Hij toch bij hen kon zijn. Dit kan door de heilige eucharistie te vieren. Wanneer wij dan de heilige eucharistie vieren is het Jezus Christus die altijd bij ons is.

[20] Want waar er twee of drie in mijn naam bijeen zijn, daar ben Ik in hun midden.- **Mattheüs 18:20**

Zoals Paulus in de brieven aan de Romeinen schrijft zijn wij in Christus één lichaam, en ieder afzonderlijk zijn wij elkaars ledematen.

[4] Wantzoals het menselijk lichaam vele ledematen heeft en niet alle ledematen dezelfde functie hebben, [5] zo vormen wij allen tezamen in Christus één lichaam, en ieder afzonderlijk zijn wij elkaars ledematen.
- **Romeinen 12:4-5**

De kerk is het lichaam van Christus (zie Mattheüs 26 hierboven) en de mensen zijn de ledematen (Romeinen 12). Moses Bar Kepha (Mushe Bar Kifo), een Syrisch-orthodoxe bisschop, zei; "*de kerk is een bijeenkomst van gelovigen*".

De kerk is gebouwd op het geloof van Petrus:

[13] Jezus kwam in de streek van Caesarea van Filippus en vroeg zijn leerlingen: 'Wie is de Mensenzoon volgens de mensen?' [14] Ze zeiden: 'Volgens sommigen Johannes de Doper, volgens anderen Elia, volgens weer anderen Jeremia of een van de profeten.' [15] Hij zei hun: 'En jullie, wie ben Ik volgens jullie?' [16] Simon Petrus antwoordde hem: 'U bent de Messias, de Zoon van de levende God.' [17] Jezus gaf hem ten antwoord: 'Gelukkig ben jij, Simon Barjona; niet vlees en bloed hebben jou dat onthuld, maar mijn Vader in de hemel. [18] Ik zeg jou: jij bent Petrus; op die steenrots zal Ik mijn kerk bouwen, en de poorten van het dodenrijk zullen haar er niet onder krijgen. [19] Ik zal je de sleutels geven van het koninkrijk der hemelen, en wat je op aarde bindt zal ook in de hemel gebonden zijn, en wat je op aarde ontbindt zal ook in de hemel ontbonden zijn.' [20] Toen verbood Hij de leerlingen om iemand te zeggen dat Hij de Messias was.
– **Mattheüs 16:13-20**

Aantekeningen

1 = *Eucharistie*, in het Syrisch Aramees:

- Qurobo (de toenadering)
- Qurbono (de offergave)
- Rozé qadeeshé (de heilige mysteries)

2= *Het laatste avondmaal*, vindplaatsen in de Bijbel zijn:

- 1 Korinthiërs 11:17-34
- Mattheüs 26:17-30
- Marcus 14:12-26
- Lukas 22:7-38
- Johannes 13 (voetwassing)

3= *Kumro*, betekent priester.

4= *Heer, ik ben niet waard...*, zie ook Mattheüs 8:8

5= *Moeilijke tijden*, zie Mattheüs 10:5-42

6= *Cenakel*, zaal van het Laatste Avondmaal. Dit is nu de Syrisch-orthodoxe kerk van St. Markus in Jeruzalem.

Ontvangst van de heilige Geest, zie Johannes 20:19-23

7= *Gezalfd*, aantekeningen bij de Bijbel: Tegenover de dwaalleraars die zich van de gemeente hebben afgescheiden, stelt de schrijver degenen tot wie hij zich richt: zij zijn *gezalfd* (letterlijk zegt de Griekse tekst: 'u bezit zalfolie'). Hiermee refereert hij waarschijnlijk aan de zalving met olie die zij bij hun doop ontvingen en die symbool is van de heilige Geest; de schrijver legt de nadruk op diens blijvende werking. Zo kan hij zeggen dat de 'zalving', de Geest, hun bijblijft (v. 27), hun de waarheid doet kennen (v. 21; vgl. v. 27; Joh 14,17.26; 15,26; 16,13) en hun enige leraar is (v. 27). De Geest bewerkt de gemeenschap met Christus, *de Heilige*, van wie de lezers de zalving en de geest ontvingen. Zo kan de schrijver hen aansporen in Christus te blijven (v. 27) en niet te bezwijken voor de dwaalleraars. *u allen weet dat*: Andere handschriften lezen: 'u weet alles'.

8= *Pateen en miskelk*, in het Syrisch Aramees: Fiyolo & Koso.

9= *Jacobus de broeder des Heren*, vindplaatsen in de Bijbel:

- Mattheüs 13:55
- Marcus 6:3
- Galaten 1:19

Ook wel apostel genoemd (bijv. Galaten 1:19), alhoewel hij niet één van de twaalf apostelen was.

10= *Liturgie*, alle gebeden, ceremoniën en handelingen die bij een kerkdienst horen. Ook wel anaphora genoemd.

11= *Mor Ivanis Doroyo*, wordt in het Engels St. John of Dora genoemd.

Gebruikte literatuur

Willibrordvertaling van de Bijbel,
West Syrian Liturgical Theology door Baby Varghese,
Jacob of Edessa and the Syriac culture of his day door R. B. ter Haar Romeny,
Woordenboek SY-NL NL-SY door Aziz Bulut

Contact informatie

www.facebook.com/syrischorthodoxjongerenplatform

sojp.hyves.nl

sojp@morephrem.com

www.morephrem.com